

PRZY SAMEJ GRANICY - BRANIEWO

Wyjeżdżając poza Obwód Kaliningradzki w kierunku południowo-zachodnim, nie da się minąć tego polskiego miasta. Dziś opowiemy Państwu o Braniewie – stolicy powiatu o tym samym imieniu, położonym w województwie warmińsko-mazurskim.

PIERWSZA STOLICA WARMII

Historia Braniewa liczy około 7,5 wieków. Pierwsza wzmianka o nim pochodzi z 1250 roku. W tamtych czasach miasto oficjalnie uważano za pierwszą stolicę Warmii, tu znajdowała się rezydencja biskupów warmińskich. W średniowieczu miasto było kulturalnym, gospodarczym i oświatowym centrum. Właśnie tu znajdowała się jedna z najbardziej znanych instytucji oświaty religijnej tamtych czasów – Liceum Hosjanum. Episkopat warmiński powstał jako jeden z pierwszych w całej Polsce. Przy biskupie Anzelmie była tu zbudowana drewniana katedra, a potem – zamek biskupi. Po powstaniu Prusów w 1261 r., kiedy zamek został zniszczony, a katedra spalona, biskupi przeprowadzili się do Fromborka, gdzie w 1388 r. dookończono budowę katedry, która do dziś jest główną katedrą Warmii. Do tejże katedry przeniesiono rezydencję kapituły warmińskiej.

Jednak mimo to, Braniewo nie zamieniło się w zapadłą wioskę i nadal rozwijało się dynamicznie. Było to m.in. uwarunkowane jego pomyslnym, udanym położeniem nad rzeką Pasłęką, po której przewożono różnorodne towary aż do jej ujścia do Zalewu Wiślanego. Niemalą pomoc miastu okazywali również działacze kościelni, co też przesądziło rozwój Braniewa jako centrum religijnego.

W 1552 r. w Braniewie urodziła się najbardziej znana i czczona jego mieszkanka – błogosławiona Regina Portmann, kanonizowana przez kościół katolicki. Mając 18 lat została zakonnicą zakonu św. Katarzyny i całkowicie poświęciła swoje życie pomocy biednym i chorym. Jej

relikwie spoczywają obecnie w kościele św. Katarzyny Aleksandryjskiej w samym centrum Braniewa, a obok znajduje się pomnik świętej. Ten kościół został zbudowany w 1442 r., ponad 100 lat po rozpoczęciu budowy. W ciągu wieków nieraz był zrujnowany i odbudowany. Najbardziej ucierpiał w 1945 r., kiedy został wysadzony w powietrze przez cofające się wojska Wehrmachtu. W roku 1979 rozpoczęły się prace przy odbudowie kościoła pod kierownictwem ks. Tadeusza Brandysa, i dzisiaj bazylika św. Katarzyny znów wznosi się nad miastem, przypominając o czasach swej wspaniałości i potęgi.

O tamtych czasach przypomina również godło Braniewa, zatwierdzone w XVI wieku – właśnie

wtedy, gdy swoich czynów dokonywali tutaj św. Regina, także jej zwolennik św. Andrzej Bobola, niedawno uznany za świętego patrona całej Polski. Na godle jest przedstawiona lipa, symbolizująca rozkwit mieszkańców miasta. Po lewej stronie – wąż-smok, wcielenie całego zła świata, któremu przeciwstawia się dobro – szlachetny jeleń.

Oprócz katedry św. Katarzyny w Braniewie jest jeszcze dużo zabytków architektonicznych. Jeden z najstarszych to trzypoziomowa wieża gotycka – wszystko, co zostało po zamku Biskupskim XIV w. Uwagę turysty przyciągnie również kościół Świętego Krzyża, zbudowany w połowie XVIII w. w stylu barok. Także w tym modnym wtedy stylu był

zbudowana w 1711 r. kapela św. Rocha na terenie cmentarza miejskiego. Cechami klasycznymi wyróżnia się kościół parafialny św. Antoniego, wzniesiony w 1830-38 r. według projektu Karola Friedricha Schiakla. Natomiast kompleks budynków zakonu św. Katarzyny, tak samo jak sama katedra i ratusz – to styl neogotycki końca XIX – początku XX ww.

„BROWARNICY BRANIEWSCY”

Nie tylko zabytki przyciągają turystów w Braniewie. W centrum miasta na placu 3,5 ha znajduje się nieduży zwierzyniec, stworzony 40 lat temu z inicjatywy mieszkańców miasta. Chociaż nie da się zadziwić kaliningradczyków obserwowaniem tygrysów, lwów, niedźwiedzi i innych zwierząt i ptaków (tu jest ich ponad 40 gatunków), jednak zwiedzić zwierzyniec warto chociażby dlatego, że znajduje się w miejscu godnym uwagi – w byłej średniowiecznej fosie. Fosa była częścią miejskiego ogrodu botanicznego – ozdoby przedwojennego Braunsberga (niemiecka nazwa Braniewa). Część kolekcji botanicznej nadal tworzy zielony strój miasta, m.in. drzewo tulipanowe, kilka Ginko, piramidalny dąb, magnolie, forsycje i inne. Poza tym w Braniewie są dobre możliwości do uprawiania sportu, buduje się miejskie centrum kultury.

Obecnie najbardziej popularnym świętem jest organizowany każdego lata piwny festyn „Piwowarzy braniewscy”. Tradycja przeprowadzenia festynu narodziła się w latach 70-ch XX wieku. Mieszkańcy i goście miasta w dużych ilościach pochłaniają napój bursztynowy, produkowany przez miejscowy browar. Podczas festynu piwnego tradycją stała się kolorowa procesja w kostiumach średniowiecznych, z rzymskim bogiem winiarstwa Bachusem na czele. W korowodach i inscenizacjach biorą udział liczne zespoły szkolne z Braniewa i innych miast